

OBSAH

Predhovor k druhému vydaniu	5
Predslov k tretiemu vydaniu	6
Skratky	7

Prvá časť PRÁVO V OBJEKTÍVNOM ZMYSLE

I. kapitola

Normy verejného a súkromného práva

1 Ulp. D 1,1,10,2; Ulp. D 1,1,1,2; Gai. D 1,1,9; Pap. D 1,1,7 (rozdelenie práva) . . .	17
2 Cels. D 1,3,24; Cels. D 1,3,17; Cels. D 1,3,18; Jul. D 1,3,12 (interpretácia právnych noriem)	19
2a Cic. 2,42,122 (causa Curiana)	20

Druhá časť CIVILNÝ PROCES

II. kapitola

Actio a subjektívne právo

3 Cel. D 44,7,51; Ulp. D 37,1,3 (žaloba a právo)	22
4 Ulp. D 44,7,25 pr.; Just. Inst. 4,6,28 (rozdelenie žalôb)	23

III. kapitola

Formulový proces

5 Afr. D 44,1,16; Paul. D 44,1,17 (procesná námietka)	24
6 Gai. Inst. 4,114 (účinky litiskontestácie)	25
7 Paul. D 22,3,2 (dokazovanie)	26
8 Gai. inst. 4,53 (plus petitio)	27

Tretia časť OSOBNÉ PRÁVO

IV. kapitola

Právna spôsobilosť

9 Paul. D 1,5,7 (nasciturus)	28
10 Cels. D 1,5,19 (začiatok právnej spôsobilosti)	29
11 Ulp. D 1,5,20 (duševná choroba a právna spôsobilosť)	30
12 Paul. D 4,5,11 (zmena statusu)	31

V. kapitola

Status libertatis

13 Flor. D 1,5,4,1 (postavenie otrokov)	32
---	----

14	Jul. D 28,1,12; Ulp. D 49,15,18 (smrť Rimana vo vojnovom zajatí)	33
15	Paul. D 49,15,19 pr. (ius postliminii)	34
16	Gai. Inst. 1,84; 1,86; 1,91 (SC Claudianum a vznik otroctva)	35
17	Alf. D 40,1,6; Ulp. D 5,1,67; Ulp. D 40,1,4,6 (dôvody ukončenia otroctva)	36

VI. kapitola

Poručníctvo (tutela)

18	Gai. D 26,8,9 pr. (právne postavenie nedospelého)	38
19	Mod. D 26,3,1,1 (vymenovanie poručníka)	39
20	Ulp. D 26,2,16 pr. – 1 (závetný poručník nedospelého)	40
21	Paul. D 26,7,46,5 (zodpovednosť poručníka)	41

Štvrtá časť

RODINNÉ PRÁVO

VII. kapitola

Status familiae

22	Gai. Inst. 1,48; 1,49 (osoby <i>sui iuris</i> a <i>alieni iuris</i>)	42
23	Mod. D 38,10,4,2 (agnátska a kognátska rodina)	
24	Mod. D 38,10,4,1 (kognácia)	44
25	Mod. D 1,7, pr. – 1; Paul. D 1,7,36 pr. – 1; Gai. Inst. 1,109 – 110; 1,116 – 117 (status familiae a capitis deminutio minima)	45
26	Gai. Inst. 1,196 (spôsobilosť právna a spôsobilosť právne konať)	47
27	Mod. D 1,7,41 (zánik patria potestas)	48

VIII. kapitola

Manželské právo

28	Jav. D 24,1,64 (Maecenas a Terentia)	49
----	--------------------------------------	----

IX. kapitola

Rodinné majetkové právo

29	Ulp. D 49,17,2 (peculium castrense)	51
30	Ulp. D 15,1,44; Paul. D 15,1,45 (otrocké peculium)	52
30a	Pomp. D 24,1,51; Alex C 5,16,6,1 (praesumptio Muciana)	53

Piata časť

VECNÉ PRÁVO

X. kapitola

Nadobudnutie držby

31	D 41,2,3,1 (princíp „corpore et animo“, vstup na pozemok)	54
32	Cels. D 41,2,18,2 (uloženie v dome, ukázanie z veže)	56
33	Jav. D 46,3,79 (položenie in conspectu, traditio longa manu)	58
34	Pap. D 18,1,74; Gai. D 41,1,9,6 (odovzdanie kľúčov)	59
35	Proc. D 41,1,55 (diviak v pasci)	61
36	Ulp. D 18,6,1,2 (sud zapečatený kupujúcim)	
37	Gai. D 41,1,9,5 (detentor kúpil vec)	64
38	Marc. D 41,2,19 pr.; Jav. D 41,2,21,3 (držiteľ a prekarista si najali vec od vlastníka)	65

39	Paul. D 41,2,1,3 (duševne chorý, nedospelý)	66
40	Paul. D 41,2,1,5 (nadobudnutie pekulia bez vedomia pána)	67
41	Paul. D 41,2,1,14 (kontroverzia)	68
42	Paul. D 41,2,1,20 (prokurátor, poručník, opatrovník)	69

XI. kapitola

Trvanie a zánik držby

43	Paul. D 41,2,3,13 (ušlé zviera, ušlý otrok)	70
44	Ulp. D 41,2,13 pr. (kamene v rieke Tiber, servus fugitivus)	71
45	Pap. D 41,2,44 pr. (zakopané peniaze)	72
46	Pap. D 41,2,44,2,2,45–46 (princíp symetrie)	73
47	Ulp. D 41,2,6,1 (držiteľ sa vrátil z trhu, našiel votrelca)	75
48	Pomp. D 41,2,25,2; Jav. D 41,2,22 (podržanie držby do neúspešného pokusu o jej znovuzískanie; také nadobudnutie držby, že ju nemožno preukázať)	76

Exkurz: Ochrana držby

49	Pomp. D 41,2,25,1 (smrť, duševná choroba, podnájom)	77
----	---	----

XII. kapitola

Nadobudnutie a zánik vlastníckeho práva

50	Ulp. D 41,1,20 pr.; Paul. D 41,1,31 pr. (nemo plus iuris, kauzálna tradícia)	78
51	Jul. D 41,1,36; Ulp. D 12,1,18 pr. (disenz v kauze)	80
52	Mod. D 50,16,109; Paul. D 22,6,9,4 (definícia dobrej viery, plus est in re quam in existimatione)	82
53	Pomp. D 41,3,32,1 (osobitný názor na bona fides)	84
54	Paul. D 41,4,2,15 (bona fides a spôsobilosť právne konať)	85
55	Afr. D 41,4,11; Ulp. D 41,3,27 (putatívny titul pri vydržaní, odmietnutie každého putatívneho titulu)	86
55a	Gai. D 41,1,1; Flor. D 41,1,2; Flor. D 41,1,4; Gai. D 41,1,5 pr.-2 (nadobudnutie a strata vlastníckeho práva k divým a skroteným zvieratám. Zranenie a prenasledovanie. Roj včiel. Vtáky v hniezde)	87
56	Jav. D 41,1,58 (derelikcia)	90
57	Ulp. D 47,2,43,8 a 9 (nález)	91
58	Scaev. D 6,1,67 (remeselník našiel pri renovácii peniaze)	93
58a	Pomp. D 19,1,40 (stromy na koreni)	94
59	Jul. D 22,1,25,2 (strata dobromyseľnosti pred percepciou)	95
60	Paul. D 41,1,48,1 (bona fides pri vydržaní a nadobudnutí plodov)	96
61	Cels. D 6,1,38 (stavba domu na cudzom pozemku)	97
62	Gai. D 41,1,9,1 (maľba a drevená tabuľa)	99
63	Gai. Inst. 2,78; Paul. D 6,1,23,3 (maľba a drevená tabuľa)	100
64	Ulp. D 6,1,5,1 (zmiešanie medu a vína)	102
64a	Jav. D 46,3,78 (zmiešanie vlastných a cudzích mincí)	103
64b	Gai. D 41, 1, 7, 7 (kontroverzia a media sententia)	104

XIII. kapitola

Ochrana vlastníckeho práva

65	Paul. D 6,1,33 (fructus percepti a percipiendi)	106
66	Paul. D 6,1,16,1 (zodpovednosť za zavinené zničenie)	107
66a	Ulp. D 6,1,17 pr. (držiteľ predal ďalej otroka, kupujúci ho usmrtil)	108
67	Pomp. D 21,3,2 (kúpa od nevlastníka)	109
68	Ulp. D 8,5,8,5 (imisie: syráreň)	110

71	Ulp. D 7,1,68 pr.-2; Pomp. D 7,1,69 (dieťa otrokyne, stádo zvierat)	115
----	---	-----

XV. kapitola

Záložné právo

72	Pomp. D 20,2,7 pr. (záloh poľnohospodárskeho pozemku, plody)	117
73	Nerat. D 20,2,4 pr. (nájom mestského pozemku, inducta et illata)	118
74	Ulp. D 20,1,6; Paul. D 20,1,7 (výnimky z generálnej hypotéky)	119
75	Scaev. D 20,1,34 pr. a 2 (záloh skladu)	120
76	Ulp. D 13,7,9 pr. a 4 (záloh cudzej veci)	121
77	Marci. D 20,6,8,14 (záložný veriteľ povolil záložnému dlžníkovi predaj založenej veci)	122
78	Paul. D 20,1,29,2 (založený dom zhorel)	123
79	Paul. D 20,4,14 (viacnásobný záloh cudzej veci)	124
80	Marci. D 20,4,12,8 (výklad zmluvy)	

Šiesta časť

ZÁVÄZKOVÉ PRÁVO

XVI. kapitola

Pôžička (mutuum)

81	Ulp. D 12,1,15 (úverový príkaz a tzv. dohodnutá pôžička)	126
82	Ulp. D 12,1,11 pr. (contractus mohatrae)	128
83	Afr. D 17,1,34 pr. (kontroverzia o tzv. dohodnutej pôžičke)	129

XVII. kapitola

Úschova (depositum)

84	Cels. D 16,3,32 (diligentia quam in suis)	131
85	Ulp. D 16,3,1,35 (sprísnenie zodpovednosti si se quis deposito obtulit)	133
86	Ulp. D 12,1,9,9; Ulp. D 12,1,10 (úschova peňazí a dodatočný súhlas s použitím; výraz „si voles“)	134
87	Paul. D 16,3,29,1; Paul. Coll. 10,7,9; Pap. D 16,3,25,1 (súhlas s použitím úschovy a úroky; súhlas s použitím úschovy a periculum; depositum irregulare)	136

XVIII. kapitola

Vypožičanie (commodatum)

88	Gai. D 13,6,18 pr. (diligentissimus pater familias)	138
89	Ulp. D 13,6,5,14 (custodia)	140
90	Ulp. D 13,6,5,10 (zmiernenie zodpovednosti komodatára)	141
91	Mod. Coll. 10,2,6 (nároky pri krádeži)	142
92	Mod. Coll. 10,2,5 (diferenciácia náhrady nákladov pre deponitára a komodatára)	143

XIX. kapitola

Rukojemníctvo

93	Paul. D 46,1,56,2 (akcesorita rukojemníctva)	144
94	Mod. D 46,1,39; D 46,1,28; Jul. D 46,1,17 (spolurukojemníci: odstúpenie žaloby, beneficium divisionis)	145
95	D 12,6,25 (spolurukojemníci: mylné zaplatenie)	146

Jul. D 46,1,17 (spolurukojemníci: odstúpenie žaloby, beneficium divisionis) ..	145
95 D 12,6,25 (spolurukojemníci: mylné zaplatenie)	146
XX. kapitola	
Kúpna zmluva (emptio venditio)	
96 Paul. D 18,1,1,1 (kúpna cena v peniazoch, kontroverzia)	147
97 Pomp. D 19,1,6,1 (kúpna cena sčasti v peniazoch)	149
98 Ulp. D 18,1,7,1; Gai. D 18,1,35,1 (pretium certum, určenie kúpnej ceny je prenechané kupujúcemu)	150
99 Gai. Inst. 3,140 (určenie kúpnej ceny prenechané tretiemu)	152
100 Ulp. D 18,1,38 (pretium verum)	153
101 Paul. D 19,2,22,3 (invicem se circumscribere)	154
102 Diocl. C 4,44,2 (laesio enormis)	155
103 Gai. D 18,1,35,5 (kúpa druhej veci)	156
103a Pomp. D 18,1,8 (emptio spei)	157
104 Pomp. D 18,1,6 pr. (homo liber, res extra commercium)	158
105 Lic. Ruf. D 18,1,70; Mod. D 18,1,62,1 (homo liber, res extra commercium) ..	159
106 Paul. D 18,6,8; Paul. D 18,6,3 (perfekciou zmluvy zodpovedá kupujúci za periculum)	161
107 Paul. D 18,1,34,6 (periculum pri alternatívnom záväzku)	163
107a Ulp. D 47,2,52,11 (kúpa pšenice a jej odovzdanie tretiemu)	165
108 Paul. D 18,6,13(12); Paul. D 18,6,15(14) pr. (edil zničil posteľ)	166
109 Labeo D 19,1,54 pr. (pracovný úraz predaného otroka)	167
110 Ulp. D 19,1,1 pr.; Ner. D 19,1,31,1 (náhrada škody pri nesplnení, omeškanie dlžníka, náhrada záujmu)	168
110a Jul. D 19,1,25 (šikana pri kúpe)	170
111 Herm. D 18,6,20(19) (omeškanie dlžníka, obmedzená náhrada škody pri peňažných dlhoch)	171
112 Paul. D 19,1,21,3 (omeškanie dlžníka, náhrada škody pri tovaroch s trhovou cenou)	172
113 Ulp. D 18,6,1,3 (omeškanie veriteľa, dlžník vylial víno)	173
114 Gai. D 21,2,6; Ulp. D 21,2,37,1 (poskytnutie zábezpeky, vynútená stipulatio duplae)	174
114a Alf. D 44,1,14 (nevyplatená stipulácia)	175
115 Jul. D 21,2,8 (predávajúci zodpovedá za interes)	176
116 Afr. D 19,1,30,1 (zvýšenie zodpovednosti pri dolus predávajúceho)	177
117 Pomp. D 19,1,6,4 (kontroverzia o zodpovednosti pri porušených nádobách) ..	178
118 Ulp. D 19,1,13 pr. (predávajúci zodpovedá za interes)	179
119 Ulp. D 21,1,1,1; Ulp. D 21,1,38 pr. (texty ediktov kurulských edilov)	180
120 Ulp. D 21,1,1,8; Ulp. D 21,1,8 (choroba či vada otroka)	181
121 Paul. D 21,1,11 (chýba zub)	182
122 Ulp. D 21,1,4,2 (hráč a pijan)	183
123 Ulp. D 21,1,19 pr. (nezáväzná vychvalovanie)	184
123a Pap. D 47,2,81 (80) pr. (krádež predaného otroka pred odovzdaním)	185
124 Ulp. D 18,2,2 pr.; Paul. D 18,2,1 (in diem addictio, suspensívna alebo rezolútívna kondícia)	
125 Ulp. D 18,1,3 (pactum dusplicentiae)	187

126	Ulp. D 18,1,50 (zmarenie kondície)	188
XXI. kapitola		
Nájomná zmluva (locatio conductio)		
127	Gai. Inst. 3,142 – 147 (paralely s kúpou a odlišnosti)	189
128	Alf. D 19,2,27 pr. (prenajímateľ strhol časť budovy)	191
129	Alf. D 19,2,30 pr. (prenajímateľ strhol celú budovu)	192
130	Ulp. D 19,2,19,1 (prenajatie poškodených sudov, prenajatie otrávených rastlín)	193
131	Ulp. D 19,2,9 pr. (zodpovednosť za evikciu, náhradný byt)	194
132	Ulp. D 19,2,7; Tryph. D 19,2,8 (náhrada škody pri evikcii veci podnájomníkov)	195
133	Paul. D 19,2,38 pr. – 1 (zaplatenie odmeny)	197
133a	Gai. Inst. 3,205 (riziko krádeže čističa šiat)	198
134	Ulp. D 19,2,13,6 (custodia a povinnosť čističa šiat)	199
135	Labeo D 19,2,62 (zničenie stavby)	200
136	Gai. D 19,2,25,7 (preprava stĺpa)	202
XXII. kapitola		
Príkazná zmluva (mandatum)		
137	Gai. Inst. 3, 156 (mea gratia – tua gratia)	203
138	Ulp. D 17,1,29,3 (miera zodpovednosti)	204
139	Paul. D 17,1,26,6 (náklady)	205
140	Gai. Inst. 3,161 (prekročenie príkazu)	206
141	Gai. D 17,1,27,2 (výpoveď)	207
XXIII. kapitola		
Spoločenská zmluva (societas)		
142	Ulp. D 17,2,29 pr. – 2 (societas leonina)	208
143	Paul. D 17,2,65,5 (výpoveď v nevhodný čas)	209
143a	Ulp. D 17,2,44 (spoločnosť bez účasti na zisku)	210
144	Ulp. D 17,2,52,4 (náhrada nákladov a škody)	211
144a	Nerat. D 19,5,6 (do ut facias)	212
XXIV. kapitola		
Nepomenované kontrakty		
145	Ulp. D 19,5,17,3 (vzájomné vypožičanie volov)	213
146	Ulp. D 19,5,19 pr. (ohraničenie voči contractus mohatrae)	214
146a	Ulp. D 19,5,13 pr. (odlíšenie od iných kontraktov).	215
XXV. kapitola		
Kvázikontrakty (quasi ex contractu)		
147	Pomp. D 3,5,10(11) (miera zodpovednosti, zostrenie)	216
147a	Ulp. D 3,5,3,9 (zmiernenie zodpovednosti)	217
148	Paul. D 3,5,20(21) pr. (výkupné pre Lusitánov)	218
148a	Paul. D 17,1,40 (gestio prohibente domino)	219
149	Jul. D 12,4,7 pr. (poukážka, nedostatky v krycom a valutovom vzťahu)	220
150	Ulp. D 12,6,17; Paul. D 12,6,10; Pomp. D 12,6,16 pr. (plnenie pred splnením kondície)	221
150a	Paul. D 3,5,20,3 (zodpovednosť za voľbu náhradníka)	222

XXVI. kapitola
Adjektická zodpovednosť

151	Alf. D 15,3,16 (rozsah obohatenia)	223
152	Ulp. D 15,4,1,1 (význam pojmu iussum)	224
153	Ulp. D 14,1,1,7 (rozsah splnomocnenia)	225
154	Ulp. D 14,3,11,2 a 3 (obmedzenie splnomocnenia)	226
155	Ulp. D 19,1,13,25; Ulp. D 17,1,10,5 (actio utilis ad exemplum institoriae)	227

XXVII. kapitola

Lex Aquilia

156	Ulp. D 9,2,7,1; Ulp. D 9,2,7,6; Ulp. D 9,2,7,7 (occidere a mortis causam praestare)	228
157	Ulp. D 9,2,9 pr. (pôrodná asistentka)	230
158	Alf. D 19,5,23 (prsteň v rieke Tiber)	231
159	Gai. D 9,2,4 pr. a 1 (nutná obrana, splnomocnenie právnym poriadkom)	232
160	Alf. D 9,2,52,1 (hostinský)	233
161	Ulp. D 9,2,29,3 (lod' sa zachytila na kotevné lano)	234
162	Ulp. D 9,2,27,29 (brusič skla)	235
163	Paul. D 9,2,31 (orezávač stromov)	236
164	Ulp. D 9,2,11 pr. (holič)	237
165	Ulp. D 9,2,5,3; Paul. D 9,2,6; Ulp. D 9,2,7 pr. (obuvnícky učeň)	238
165a	Alf. D 9,2,52,2 (dva vozy na Kapitol)	240
165b	Alf. D 9,2,52,4 (prípád hry s loptou)	242

Siedma časť
TEXTOVÁ EXEGÉZA

XXVIII. kapitola
Úvod do textovej exegézy

Všeobecne.	245
1. Latinský text	246
2. Preklad	247
3. Poznámky k inskripcii	249
4. Interpretácia textu	250
5. Rímske reálie	253
a) Všeobecné diela	254
b) Politické dejiny	255
c) Sociálne a ekonomické dejiny	255
6. Porovnanie s Občianskym zákonníkom.	256
7. Literatúra	257
a) Slovníky, encyklopédie, lexikony	258
b) Učebnice a príručky	258
c) Bibliografie	260
d) Právnická latinčina	262
e) Časopisy	263
f) Pocty	265
g) Výber exegetickej literatúry :	266

XXIX. kapitola
Vzor exegézy

Register prameňov práva	273
Regulae iuris	278